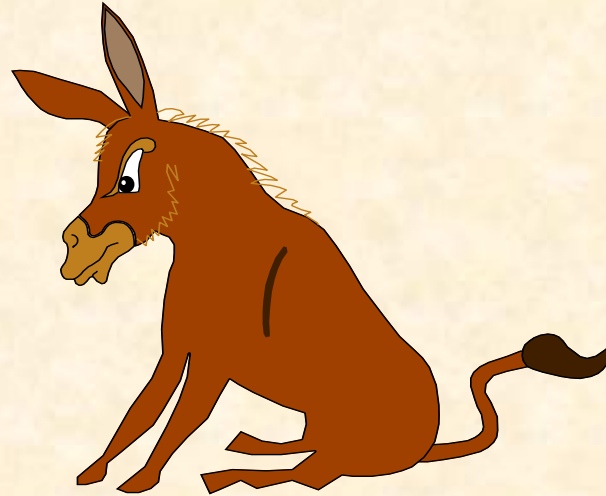

„Výukové programy“ aneb modely zkušenostního učení

Definice výukového programu

- 1. S akcentem na obsahový efekt - systém pečlivě vybraných a promyšleně uspořádaných témat, která by měla být předmětem vyučování a učení.
- 2. S akcentem na cílový aspekt - systém hierarchicky uspořádaných, vnitřně konzistentních, dobře vymezených a relativně kontrolovatelných požadavků, k nimž vyučování a učení má směřovat.
- 3. S akcentem na regulativní aspekt - systém optimálně spojující vnější řízení a autoregulaci žákova učení tak, aby respektoval zvláštnosti konkrétních žáků, poznatky o učení a strategiích jeho řízení.

(Průcha, J. a kol., 1998)

Skupinová seminární práce „Výukový program“

informace pro studenty 4. ročníku Bi

- Sestavení aktivit k výukovému programu, zpracování teoretické části k výukovému programu je jednou z podmínek kolokvia v předmětu PĚSTITELSTVÍ -přednášky
- Komplexní sestavení výukového programu, metodika a realizace s žáky je jednou z podmínek ukončení předmětu DIDAKTIKA PĚSTITELSTVI
- Závěrečné hodnocení VP“ (jeho následná oprava, zhodnocení a odevzdání) je jednou z podmínek zápočtu v předmětu DIDAKTIKA PĚSTITELSTVI

Výukový program organizace

- Výukový program je možné sestavovat pro následující zařízení:
- 1. Terénní středisko PdF MU v Brně - Kejbaly
- biotopy Kejbal (realizace VP- květen - červen 2011)
- zahrada Kejbal (realizace VP- květen - červen 2011)
- 2. ZOO Brno
- Vybraná témata (realizace VP - červen 2011)

Tvorba výukového programu

obecné informace

- Na tvorbě a realizaci výukového programu se podílí studenti skupinově (skupinu vždy tvoří max. 4-5 studentů). Za jeho sestavení (tedy odbornou i didaktickou správnost), realizaci a odevzdání výsledků odpovídá celá skupina v podzimním i jarním semestru.
- **PODZIMNÍ SEMESTR:**
Výukový program - návrh, teoretickou část a citace použitých zdrojů, odevzdávají studenti pro kontrolu partnerské skupiny do poskytovny v ISu předmětu nejpozději do 15.11. 2010. Opravená vytištěná verze bude odevzdána 1x za skupinu Ing. Jedličkové do 30.11.2011.
Po doporučených opravách si nese každý student vlastní opravený výtisk k obhajobě dle vlastního z ISu zvoleného termínu!
- **JARNÍ SEMESTR:**
Výukový program budou studenti **odevzdávat již v průběhu jarního semestru 2011** (přesné datum bude uvedeno v sylabu) a ne až na konci, a to jak **v písemné, tak i v elektronické podobě.**
- Při tvorbě VP si můžete zvolit, zda bude VP sestaven pro celou zahradu nebo pouze pro určitá stanoviště.

Výukový program na Kejbalech

- Jednou z možností, kde vytvářet a následně realizovat výukový program je Terénní pracoviště katedry biologie PdF MU v Brně - Bohunicích, Vinohrady 100, tel. 547213708
- Pokud studenti budou plánovat přípravu a realizaci programu v době, kdy na pracovišti neprobíhá výuka, doporučujeme telefonicky se domluvit termín s technickými pracovníky, kteří mají na pracovišti Kejbaly službu do 18 hodin.
- Veškeré informace najdete na informační tabuli (hlavní vstup pro studenty) a v počítači - soubor: výukové programy. Při tvorbě VP se můžete obrátit na paní ing. Jedličkovou, Ph.D. a Mgr. Božkovou.

Výukový program na Kejbalech

- Pokud sestavujete VP na biotopy Kejbal musíte si pro následnou realizaci zajistit třídu (skupinu žáků) sami. Termíny pro realizaci VP - biotopy Kejbal jsou: květen-červen 2011. Přesný termín realizace (tzn. datum + čas) je nutné nahlásit vyučujícímu 2 týdny dopředu.
- Vaše práce s dětmi bude natáčena na video. Student musí zajistit ve škole povolení rodičů. S natočeným materiálem se bude dále pracovat jako s výukovým materiálem.

Požadavky a metodická doporučení pro sestavení a realizaci výukového programu

- Při sestavování výukového programu používejte již vytvořený formulář (na ISu MU předmětu) z důvodu přehlednosti a možné další publikace.
- Formulář obsahuje následující body:

1. Téma VP:

Téma VP volíte podle obsahu VP. Pokuste se neomezovat názvy VP pouze na skupiny zvířat či rostlin (př. Ryby).

2. Věk dětí (ročník):

Vyberte si třídu (věk dětí), pro kterou budete VP sestavovat. Pokud budete realizovat výukový program na konci školního roku tzn. v červnu 2011, je třeba program sestavit na základě probraného učiva v daném ročníku.

Realizace výukového programu v období září - listopad 2011 předpokládá sestavení výukového programu jako opakování předcházejícího ročníku.

3. Doba trvání VP: max. 90 min.

Údaj zahrnující dobu, po kterou budete s dětmi pracovat. Do části „Scénář“ zařad'te také časový rozvrh jednotlivých činností (př. did. hra -15 minut apod.)

4. VVC = výchovně vzdělávací cíle:

Cíle formulujte s ohledem na činnosti žáka.

Co chcete, co zamýšlíte u žáků dosáhnout.

A, KOMPETENCE

B, OBSAH UČIVA

Výsledky musí být měřitelné!! V závěru vyhodnocené.

5. Opěrné a nové pojmy

Opěrné pojmy - pojmy které by děti měly znát z výuky a které mají sloužit k tvorbě **pojmu nových**.

Nezahlcujte ve VP žáky novými pojmy !! Používejte spíše **pojmy doplňující**, které rozšiřují učivo.

6. Model zkušenostní integrované výuky

Organizační formy:

Organizační typ výuky (frontální, skupinová, individuální, individualizovaná), který bude vhodný jak z hlediska obsahu výukového programu, tak prostor ZOO a Kejbal.

7. Metody

Výukový program by měl být pro děti spíše motivační a opakovací. Vyhněte se metodě výkladu.

Používejte metody využívající přírodnin a terénu, které jsou vhodné pro práci na Kejbalech a v ZOO a zároveň děti baví.

Využívejte především aktivizující metody - praktické činnosti, didaktické hry, práce s pracovními listy, diskuse, apod. Nezapomínejte na metodu **pozorování**.

Rozhovor je nutno uvést jako řízený (připravené otázky a předpokládané odpovědi v metodice).

Pokud bude ve výukovém programu zařazen test, kvíz, pracovní listy, je třeba v příloze uvést vaše autorské řešení, popř. způsob hodnocení!

8. Pomůcky

Do tohoto údaje neuvádějte přírodniny v zahradě a v ZOO - to je samozřejmostí. Do tohoto bodu patří Vámi přinesené a používané pomůcky (př. pracovní listy, pomůcky k didaktické hře apod.).

9. Literatura - informační zdroje

Veškerá literatura a jiné informační zdroje, ze které jste čerpali při tvorbě výukového programu. Citace dle normy v IS MU.

10. Scénář a metodika VP

Obsahová část by měla být rozpracována tak, aby byla srozumitelná i čtenáři, který výukový program nesestavoval.

Pozn. Proto nestačí ve VP uvést pouze např. .... didaktická hra s názvem: "Lesní zvíř". Je nutné rozepsat provedení hry, pomůcky, časovou dotaci). Stejně tak pokud budete do VP zařazovat řízený rozhovor, je třeba uvést jeho základní strukturu i Vámi očekávané odpovědi.

11. Závěr VP

Ve výukovém programu se snažte využívat mezipředmětové vazby. Pokud je nezařadíte přímo do Vaší práce, zkuste je v závěru VP alespoň uvést a posléze třeba nabídnout učiteli. Výuka mimo školní třídu by měla být co nejvíce využita také v jiných předmětech př. TV, VV, JČ, HV.....

Nezapomeňte na odbornou správnost VP!!

**POVINNĚ JE NUTNO UVÉST A ZDŮVODNIT
FINANČNÍ NÁKLADY NA VP!**

**Nezapomeňte na závěrečné zhodnocení práce dětí
a pochvalu!**

Těšíme se na spolupráci při tvorbě výukových programů!

- Ing. Helena Jedličková
- Mgr. Iva Frýzová
- Ing. Dana Křivánková
- Mgr. Jitka Božková

